

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

สิทธิมนุษยชนกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

จัดทำโดย ร.ต.ท.อาทิตย์ บุญญะโสภัต
รหัส ๕๙๐๔๕๑

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๔
วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สิทธิมนุษยชนกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

แนวความคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนนั้นมีที่มาจากหลักเกณฑ์ทางธรรมชาติ (National Rights) อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากหลักกฎหมายธรรมชาติซึ่งมีแนวความคิดที่เชื่อว่า นอกจากกฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นมาใช้บังคับในสังคมแล้ว ยังมีกฎหมายอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งมนุษย์เกิดมามีอิสระ มีความเท่าเทียมกัน โดยแนวคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมหรือแต่ละประเทศ ส่วนนิยามของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค ของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม”

สำหรับปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์นั้นเป็นอาชญากรรมข้ามชาติและถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง ซึ่งในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวยิ่งทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างประเทศ รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้หลายประเทศตระหนักและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์มากขึ้น ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันในวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กำหนดนโยบายให้การค้ามนุษย์เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันปราบปรามและแก้ไขอย่างจริงจัง ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีประกาศ ฉบับที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ระยะที่ ๑ เป็นการชั่วคราว เพื่อให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดด้านการค้ามนุษย์และขบวนการลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย รวมทั้งกำชับเจ้าหน้าที่ไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ยังมีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จัดตั้งศูนย์ดำรงธรรม ให้จังหวัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมในจังหวัด เพื่อทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ รวมถึงเบาะแสการกระทำผิดกฎหมายฐานค้ามนุษย์ ซึ่งการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมดังกล่าว ถือเป็นหนึ่งในภารกิจที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)

ในส่วนมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการจัดระเบียบสังคมตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ได้ดำเนินการภายใต้ ๘ มาตรการสำคัญ คือ การป้องกัน การสกัดกั้น การปราบปราม การเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงเครือข่ายในพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพในการรับแจ้งข้อมูลข่าวสาร การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแบบบูรณาการและ

การประชาสัมพันธ์เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว ในปัจจุบันสถานการณ์การค้ามนุษย์ นอกจากถือว่าเป็นภัยคุกคามอย่างร้ายแรงต่อสวัสดิภาพ เสรีภาพของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและสตรีแล้ว ยังก่อให้เกิดขบวนการค้ามนุษย์ที่เชื่อมโยงกับการประกอบอาชญากรรมอื่นๆ โดยมักจะใช้เป็นช่องทางในการหารายได้ให้แก่กลุ่มก่อการร้ายและองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงทั้งเหยื่อ ครอบครัว ชุมชน สังคม รวมไปถึงความมั่นคงของประเทศและความมั่นคงระหว่างประเทศอีกด้วย ดังนั้น ทุกประเทศ ทุกองค์กร ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะต้องร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง รวมทั้งมีระบบการประเมิน ติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในเรื่องดังกล่าว

เนื้อหา

๑. ทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ หลักสิทธิมนุษยชน

๑.๑.๑ แนวความคิดที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

แนวความคิดของเรื่องสิทธิมนุษยชนมีที่มาจากหลักเกณฑ์ทางธรรมชาติ (Natural Rights) อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากหลักกฎหมายธรรมชาติ ซึ่งมีแนวความคิดที่เชื่อว่า นอกจากกฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นมาใช้บังคับในสังคมแล้ว ยังมีกฎหมายอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่^๑ ซึ่งมนุษย์เกิดมามีอิสระ มีความเท่าเทียมกัน พระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์ขึ้นมาและให้สิทธิบางอย่างแก่มนุษย์และสิทธินี้ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ และไม่มีใครจะล่วงละเมิดได้ ซึ่งได้แก่สิทธิในชีวิต เสรีภาพ และสิทธิที่จะแสวงหาความสุข และรัฐทั้งหลายจะต้องทำทุกอย่างเพื่อให้มนุษย์สามารถใช้สิทธิเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่ โดยแนวความคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนมีความเป็นพลวัตรและแตกต่างกันด้วยอิทธิพลของปัจจัยสภาพแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ฯลฯ ของแต่ละสังคมหรือแต่ละประเทศ จึงทำให้แต่ละสังคมมีมุมมองในเรื่องสิทธิมนุษยชนหลากหลาย และแตกต่างกันมากขึ้นซึ่งทำให้ความเข้าใจในเนื้อหา ความหมายหรือนิยามของสิทธิมนุษยชนแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความแตกต่างของสิทธิมนุษยชนตามแนวคิดของตะวันออก ซึ่งรวมถึงประเทศไทยกับแนวความคิดตะวันตก^๒ ความแตกต่างของสิทธิมนุษยชนตามแนวคิดแบบเสรีนิยมและสังคมนิยม^๓ โดยแนวคิดแบบเสรีนิยมมีความมุ่งหมายในการสร้างขอบเขตของปัจเจกบุคคลจากการแทรกแซงของอำนาจรัฐ โดยเน้นความเสมอภาคในทางรูปแบบหรือกฎหมาย แต่แนวคิดแบบสังคมนิยมมีพื้นฐานอยู่บนความคิดของการมีส่วนร่วมของสังคม โดยเน้นความเสมอภาคในทางเนื้อหาหรือความเสมอภาคในทางความเป็นจริง

^๑ วีระ โลจายะ. (๒๕๒๓). กฎหมายสิทธิมนุษยชน. ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า ๑๖.

^๒ นพนิติ สุรีย์. (๒๕๓๗). สิทธิมนุษยชน. หน้า ๒๐ - ๒๑.

^๓ บรรเจิด สิงคะเนติ. (๒๕๔๕). สิทธิและเสรีภาพ. หน้า ๓ - ๔.

๑.๑.๒ ความหมายของสิทธิมนุษยชน

คำว่า “สิทธิมนุษยชน” (Human Rights) ได้มีการกำหนดความหมายไว้ตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ว่าเป็นสิทธิพื้นฐานที่มนุษย์พึงมี และตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) แม้จะไม่ปรากฏนิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ไว้โดยเฉพาะ แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาของปฏิญญาฯ^๔ ทำให้เห็นถึงแนวความคิดพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน ได้แก่

- (๑) ความอิสระเสรี และมีศักดิ์ศรีและสิทธิเท่าเทียมกัน
- (๒) การปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง
- (๓) การมีสิทธิและเสรีภาพตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาฯ โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องใดๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นใด ชาติหรือสังคมอันเป็นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด
- (๔) การจำแนกข้อแตกต่างของแต่ละบุคคลโดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง การศาล หรือทางการระหว่างประเทศของประเทศ หรือดินแดนซึ่งบุคคลสังกัดจะกระทำมิได้

จากแนวความคิดพื้นฐานดังกล่าวอาจจำแนกสิทธิมนุษยชนออกเป็นประเภทต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

- (๑) สิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (Civil and Political Rights) ได้แก่ สิทธิตามธรรมชาติที่มีมาแต่ดั้งเดิม คือ สิทธิในการดำรงชีวิต เสรีภาพ ทรัพย์สิน ความเสมอภาค ความยุติธรรม และการแสวงหาความสุข
- (๒) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม (Due Process Rights) คุ่มครองประชาชนจากการบิดเบือนระบบกฎหมาย เช่น การจำคุกโดยไม่มีการดำเนินคดี การดำเนินคดีโดยลับ การทมิโทษเกินความจำเป็น เป็นต้น
- (๓) สิทธิในเสรีภาพ (Liberty Rights) คุ่มครองเสรีภาพของประชาชนในเรื่องความเชื่อ การแสดงความคิดเห็น การสมาคม การชุมนุม และการเคลื่อนไหวต่างๆ
- (๔) สิทธิทางการเมือง (Political Rights) คุ่มครองเสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการกระทำต่างๆ เช่น การติดต่อสื่อสาร การรวมกลุ่ม การประท้วง การเลือกตั้ง และการเข้าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

^๔ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑ กำหนดว่า “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระเสรี และเท่าเทียมกัน ทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง

ข้อ ๒ กำหนดว่า “(๑) ทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญาฯ นี้ โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องใดๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นใด ชาติหรือสังคมอันเป็นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด

(๒) นอกจากนี้ การจำแนกความแตกต่างโดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง การศาลหรือทางการระหว่างประเทศของประเทศหรือดินแดนซึ่งบุคคลสังกัดจะกระทำมิได้ ทั้งนี้ไม่ว่าดินแดนดังกล่าวจะเป็นเอกราช อยู่ในความพิทักษ์ มิได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดแห่งอธิปไตยอื่นใด”

(๕) สิทธิในความเสมอภาค (Equality Rights) ซึ่งเป็นหลักประกันความเสมอภาคในความเป็นพลเมือง ความเสมอภาคเบื้องต้นากกฎหมาย และการไม่เลือกปฏิบัติ

(๖) สิทธิในสวัสดิการสังคม (Social or Welfare Rights) ซึ่งเรียกร้องให้มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก และคุ้มครองป้องกันความยากจนและความอดอยาก

ในการทำความเข้าใจความหมายของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” อาจจะได้ศึกษาได้จากคำอธิบายของนักวิชาการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(๑) สิทธิมนุษยชน คือ บรรดาสิทธิและเสรีภาพตามธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่กำเนิด โดยไม่อาจถูกตัดรอนหรือพรากไปได้

(๒) สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็น หรือมาตรฐานขั้นต่ำที่มนุษย์พึงมีโดยเสมอภาคกัน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่า

(๓) สิทธิมนุษยชนย่อมไม่ถูกแบ่งแยกและไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องชาติ เชื้อชาติ สีผิว เพศ วัย ภาษา ศาสนา ความเชื่อทางการเมือง หรือความเชื่อในทางอื่นใด พื้นเพทางสังคม สุขภาพทางร่างกาย ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะ รวมทั้งไม่ถูกจำกัดด้วยกาลเวลาและสถานที่

(๔) สิทธิมนุษยชนย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย^๕

Burn Weston ได้สรุปลักษณะของสิทธิมนุษยชนไว้ดังนี้

(๑) เป็นข้อเรียกร้องที่อาจเป็นของปัจเจกชน หรือเป็นของกลุ่มที่จะกำหนดรูปแบบ และการแบ่งปันอำนาจ ความมั่งคั่ง ความเป็นเจ้าของหรือเพื่อครอบครองสิ่งใด หรือเพื่อได้มาซึ่งค่านิยมในสังคม โดยเฉพาะค่านิยมที่เป็นพื้นฐานที่สุดในสังคม คือ ค่านิยมที่จะได้รับการเคารพหรือยอมรับ ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างของบุคคลต่อรัฐ เพื่อให้รัฐได้รับรองหรือให้มีมาตรการที่จะประกันสิทธินั้นโดยทางกฎหมายหรือธรรมเนียมปฏิบัติ

(๒) ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิทธิในสิ่งที่เป็น “พื้นฐานที่สุดของมนุษย์” จึงถูกแยกออกจากสิทธิในสิ่งที่ไม่จำเป็นอื่น เช่น สิทธิตามสัญญา หรือความดีงาม

(๓) เป็นค่านิยมที่ได้รับการรับรองอย่างกว้างขวางเพื่อใช้เป็นฐานในการกล่าวอ้างหรือเรียกร้องในระดับที่แตกต่างกัน ทั้งในความชอบธรรมที่คุ้มครองโดยกฎหมายได้ จนถึงสิ่งที่เป็นความปรารถนา ดังนั้น สิทธิมนุษยชนจึงมีทั้งลักษณะของระเบียบทางกฎหมาย และระเบียบทางศีลธรรม ซึ่งบางครั้งไม่อาจแยกออกจากกันได้ระหว่างระเบียบทางกฎหมายกับระเบียบทางศีลธรรมที่เป็นความปรารถนา

(๔) เป็นสิทธิที่มีเงื่อนไข ในการที่จะประกันสิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นจำเป็นต้องคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่น หรือผลประโยชน์ของสังคมไปพร้อมกันด้วย สิทธิมนุษยชนจึงอาจถูกจำกัดได้ การกล่าวอ้างสิทธิมนุษยชนในทุกสถานการณ์อย่างไม่มีขอบเขตจึงเป็นไปได้^๖

^๕ ภิรมย์ ศรีประเสริฐ. (๒๕๕๑). ปัญหากระบวนการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทย. หน้า ๑๒-๑๓.

^๖ Burn Weston “Definition of Human Rights” New Encyclopedia Britannica, Vol.20, 15th ed. pp.658-659. อ้างถึงในวิชัย ศรีรัตน์. (๒๕๔๘). แนวคิดและพัฒนาการของกฎหมายสิทธิมนุษยชน” หน้า ๑๗.

นอกจากนี้ นิยามของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ของบุคคลที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม” ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีพันธกรณีกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จำนวน ๖ ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง (International Convention on Economic, Social and Cultural Rights – ICESCR) อนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination – CERD) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women) และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการทารุณกรรม ตลอดจนการปฏิบัติหรือการลงโทษที่ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment – CAT)

๑.๑.๓ ข้อแตกต่างระหว่างสิทธิมนุษยชนกับสิทธิตามกฎหมาย^๗

สิทธิมนุษยชนมีความแตกต่างจากสิทธิตามกฎหมายอยู่หลายประการ ดังนี้

๑) สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิตามธรรมชาติ สิทธินี้เกิดขึ้นพร้อมกับความเป็นมนุษย์ โดยพื้นฐานแล้วมิใช่กฎหมาย แต่ได้ถูกกำหนดให้มีความชัดเจนขึ้นในภายหลัง เช่น ความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศและในการประกอบอาชีพ ถือเป็นสิทธิมนุษยชนซึ่งได้มีการออกกฎหมายต่างๆ เพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ส่วนสิทธิตามกฎหมายเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้กำหนดให้มีขึ้นในภายหลังพร้อมทั้งให้การรับรองและคุ้มครองเพื่อให้มีผลใช้บังคับกันได้ เช่น ความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นหรือสร้างสรรค์งานของมนุษย์ ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า เป็นต้น

๒) สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ไร้พรมแดน สิทธินี้ถือเป็นสิทธิที่ปราศจากขอบเขต เช่น สิทธิในชีวิต สิทธิในการเลือกนับถือศาสนา ถือว่ามนุษย์ทุกคนเป็นผู้มีสิทธินี้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีข้อยกเว้น ส่วนสิทธิตามกฎหมายเป็นสิทธิที่มีขอบเขต เช่น สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กรรมสิทธิ์และสิทธิบัตรเป็นสิทธิที่ขอบเขตเป็นของกลุ่มบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

๓) สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคน สิทธินี้ถือเป็นของทุกคน เช่น ทุกคนที่เกิดมาจะมีสิทธิในชีวิต ร่างกาย โดยเท่าเทียมกันในประการที่จะปราศจากการถูกประทุษร้าย หรือถูกทำละเมิดโดยบุคคลอื่น ส่วนสิทธิตามกฎหมายเป็นสิทธิเฉพาะของกลุ่มบุคคล เช่น การเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน อาจถูกจำกัดให้สามารถมีได้เฉพาะบุคคลผู้มีสัญชาติของเจ้าของประเทศเท่านั้น

^๗ อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (๒๕๕๐). สิทธิมนุษยชน. หน้า ๒๕-๒๖.

๔) สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่เป็นนิรันดร์ สิทธินี้สามารถพิสูจน์ได้ว่า มีอยู่และนำไปใช้ได้จริงในทุกยุคทุกสมัย ส่วนสิทธิตามกฎหมายเป็นสิทธิที่ใช้ได้อย่างจำกัดภายในระยะเวลาหนึ่ง กล่าวคือ หากกาลเวลาเปลี่ยนไป กฎหมายที่ใช้อยู่ไม่มีความหมายกับสภาพของสังคมในขณะนั้น ย่อมจะต้องถูกแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกไปในที่สุด

๕) สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของมนุษย์ สิทธินี้ไม่สามารถจำหน่าย จ่าย โอนให้กับบุคคลอื่นใดได้ไม่ว่าโดยทางใดๆ ส่วนสิทธิตามกฎหมาย เช่น กรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สามารถโอนให้แก่กันได้ ทั้งโดยทางนิติกรรม เช่น ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ หรือโดยทางมรดก

๖) สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ปราศจากสภาพบังคับ สิทธินี้โดยพื้นฐานแล้วไม่มีสภาพบังคับ การที่จะทำให้มีสภาพบังคับเช่นเดียวกับสิทธิตามกฎหมายได้ก็ด้วยการนำสิทธิเหล่านี้ไปบัญญัติไว้ในกฎหมาย เช่น ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของสหประชาชาติ หากประสงค์ที่จะให้มีความผูกพัน หรือสภาพบังคับตามกฎหมายภายใน ต้องนำไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

๑.๒ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

๑.๒.๑ ความหมายของการค้ามนุษย์^๔

พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol To Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children) เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention against Transnational Organized Crime) ประกาศว่าการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก จะต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศที่สมบูรณ์ในประเทศที่เป็นต้นทาง ประเทศที่เป็นทางผ่านและประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งรวมถึงมาตรการที่จะป้องกันการค้ามนุษย์เช่นว่า มาตรการลงโทษ ผู้ค้ามนุษย์ และมาตรการที่จะปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เช่นว่า รวมถึงโดยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายซึ่งเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ ได้กำหนดนิยามความหมายของการค้ามนุษย์ว่า

“การค้ามนุษย์” หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลด้วยวิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบหรือด้วยการใช้สถานะความเสียหายจากการค้ามนุษย์โดยมิชอบ หรือมีการให้ หรือการรับเงิน หรือผลประโยชน์ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจ ควบคุมบุคคลอื่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงประโยชน์ การแสวงประโยชน์อย่างน้อยที่สุด ให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่นหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้บังคับ หรือการตัดอวัยวะออกจากร่างกาย

^๔ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๕๙). การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ : วาระแห่งชาติ. หน้า ๒-๓.

๑.๒.๒ องค์ประกอบความผิดของการค้ามนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติถึงการกระทำที่เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ไว้ในมาตรา ๖ ว่า

“มาตรา ๖ ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงิน หรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(๒) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์”

จากลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นได้ว่าเป็นความสอดคล้องในลักษณะเดียวกันกับนิยามความหมายตามพิธีสารฯ อันเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชนและหลักมนุษยธรรมที่ประชาคมระหว่างประเทศยึดถือ ซึ่งการกระทำที่จะเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ตามบทบัญญัติในมาตรา ๖ นั้น จะต้องเป็นการกระทำที่มีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- ๑) การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี
- ๒) การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก
- ๓) การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น
- ๔) การเอาคนลงเป็นทาส
- ๕) การนำคนมาขอทาน
- ๖) การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ
- ๗) การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า
- ๘) การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอม

หรือไม่ก็ตาม

๑.๒.๓ องค์ประกอบของการเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์^๔

การพิจารณาว่าบุคคลใดจะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่นั้น คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้กำหนดว่าต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

^๔ แหล่งเดิม. หน้า ๓-๕.

๑) ถูกกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- จัดหา (ไปเลือกเฟ้นหามา จัดให้ได้คนมาไม่ว่ากระทำด้วยวิธีใดๆ)
- ชื้อ (เอาเงินตราแลกกับคน ไม่ได้หมายความถึงสัญญาซื้อขาย)
- ขาย (เอาคนไปแลกเงินตรา เอาเงินเขามาโดยยอมตนเข้ารับใช้การงานของเจ้าของเงินที่เรียกว่า ขายตัวลงเป็นทาส)
- จำหน่าย (ขาย จ่าย แลก แลกเปลี่ยน โอน เอาออก ซึ่งผลงมาจากจ่าย)
- พามาจาก (นำไปหรือนำมาโดยมีต้นทาง และแสดงอาการต่อเนื่องเรื่อยมาถึงปัจจุบัน พามาจากที่ใดก็ได้ ในหรือนอกราชอาณาจักรก็ได้)
- ส่งไปยังที่ใด (ทำให้เคลื่อนพ้นจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อให้ถึงผู้รับหรือเป้าหมายด้วยอาการต่างๆ เช่น ส่งข้าม ส่งผ่าน ส่งต่อ เคลื่อนออกจากที่ ใช้ตรงกันข้ามกับมา โดยส่งไปยังที่ใดก็ได้ ในหรือนอกราชอาณาจักรก็ได้)
- หน่วงเหนี่ยว (รั้งตัวไว้ ดึงถ่วงไว้ กักไว้ ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง)
- กักขัง (บังคับให้อยู่ในสถานที่อันจำกัด เก็บตัวไว้ในสถานที่อันจำกัด)
- จัดให้อยู่อาศัย (จัดให้พักพิง พักผ่อน)
- รับไว้ (รับหรือพาคนไปสู่ที่พักเพื่อเก็บเข้าที่ หรือเอาเข้าที่)

๒) ถูกกระทำด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- ช่มชู่ (ทำให้กลัว ทำให้เสียขวัญ ทำให้ผู้อื่นต้องกลัวว่าจะเกิดความเสียหายเป็นภัยแก่ตนเอง แก่สกุลแห่งตน หรือแก่ทรัพย์สินของตน เป็นภัยอันใกล้จะถึงและอย่างน้อยร้ายแรงถึงขนาดที่จะพึงกลัว)
  - ใช้กำลังบังคับ (ใช้แรงบังคับให้ทำ หรือใช้อำนาจสั่งให้ทำ หรือให้ปฏิบัติ หรือให้จำต้องทำ หรือให้เป็นไปตามความประสงค์โดยกระทำแก่กายหรือจิตใจด้วยแรงกายภาพหรือวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้บุคคลอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้)
  - ลักพาตัว (แอบหรือลอบนำคนไปหรือนำคนมา โดยบุคคลนั้นไม่ยินยอม)
  - ฉ้อฉล (ใช้อุบายหลอกลวงโดยเอาความเท็จมากล่าวเพื่อให้เขาหลงผิด)
  - หลอกลวง (ใช้อุบายทุจริตลวงให้เข้าใจผิด แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้งเพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด)
  - ใช้อำนาจโดยมิชอบ (ใช้อิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตาม ไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ หรือตามสามารถบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ การปฏิบัติ การกระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น)
  - โดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล
- ถ้ากระทำต่อเด็ก แม้จะไม่ใช่วิธีการดังกล่าวข้างต้นและไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าเด็กนั้นเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่อของการค้ามนุษย์

๓) ถูกกระทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ดังนี้

- การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี โดยการค้าประเวณี หมายความว่า การยอมรับการกระทำของเรา หรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ

- การผลิตหรือเผยแพร่วัสดุหรือสื่อลามก (การทำให้เกิดมีขึ้นตามที่ต้องการ ด้วยอาศัย แรงงาน หรือเครื่องจักร หรือโฆษณาให้แพร่หลายซึ่งสิ่งของหรือวัสดุต่างๆ ในทางที่ผิดศีลธรรม)

- การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น (การได้ประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ)

- การเอาคนลงเป็นทาส โดยทาส หมายถึง บุคคลซึ่งตกอยู่ใต้อำนาจของบุคคลอื่นโดยสิ้นเชิงและจะต้องทำงานให้บุคคลอื่นนั้น)

- การนำคนมาขอตาน โดยขอตาน หมายถึง ขอบเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต

- การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

- การบังคับด้วยวิธีอื่นเพื่อการค้า

- การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล โดยขูดรีด หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์ โดยวิธีบีบบังคับเอา การแสวงหาประโยชน์โดยวิธีบีบบังคับให้ยินยอม

เป็นการดำเนินการอย่างมีประสิทธิผลเพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก จะต้องมีแนวทางระหว่างประเทศที่สมบูรณ์ในประเทศที่เป็นต้นทาง ประเทศที่เป็นทางผ่านและประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งรวมถึงมาตรการที่จะป้องกันการค้ามนุษย์เช่นว่า มาตรการลงโทษ ผู้ค้ามนุษย์ และมาตรการที่จะปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เช่นว่า รวมทั้งโดยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายซึ่งเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ

๑.๒.๔ การคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

๑) การคุ้มครองชั่วคราวตามมาตรา ๒๙^{๑๐}

ภายหลังการคัดแยกผู้เสียหายแล้วพบว่าข้อเท็จจริงเบื้องต้นไม่ชัดเจน อันเนื่องจากการสื่อสารทางด้านภาษา การไม่ให้ถ้อยคำของบุคคล การเจ็บป่วย หรือการอื่นใด จำเป็นต้องใช้เวลาในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบว่าคุณลักษณะดังกล่าวเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจัดให้บุคคลอยู่ในความคุ้มครองชั่วคราว ในสถานที่อันควรซึ่งมิใช่ห้องขัง หรือสถานที่คุมขัง หรือส่งต่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (บ้านพักเด็กและครอบครัว หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) แต่ต้องไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง ทั้งนี้ ให้รายงานต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจจะเป็นผู้เสียหายเกินกว่า

^{๑๐} กรมการปกครอง. (๒๕๕๘). คู่มือปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. หน้า ๑๙.

กำหนดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาต ทั้งนี้ ศาลจะอนุญาตได้ไม่เกิน ๗ วัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วยก็ได้

ทั้งนี้ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ออกระเบียบว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ เป็นแนวทางการปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ รองรับไว้

๒) การคุ้มครองสวัสดิภาพตามมาตรา ๓๓^{๑๑}

(๑) การให้ความช่วยเหลือ ตามมาตรา ๓๓ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาลการบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายการส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาเดิม การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนโดยไม่เสียค่าธรรมเนียมหน่วยงานของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีภารกิจในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามมาตราดังกล่าว

(๒) การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๓๕ ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยพนักงานอัยการเรียกค่าสินไหมทดแทน แทนผู้เสียหายตามที่ได้รับแจ้งจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ ๕๑๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ นอกจากนี้ ผู้เสียหายยังสามารถขอรับค่าตอบแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดทางอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

(๓) การคุ้มครองความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย และสิทธิได้รับความคุ้มครองและพัฒนาอาชีพหรือหน่วยงานในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๔) การพำนักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และทำงานเป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมายมาตรา ๓๗ พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถผ่อนผันให้ผู้เสียหายอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว โดยคำนึงถึงเหตุผลทางด้านมนุษยธรรมเป็นหลัก

(๕) การส่งกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาตามมาตรา ๓๘ ผู้เสียหายจะได้รับการส่งกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาอย่างปลอดภัย โดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

^{๑๑} แหล่งเดิม. หน้า ๑๙-๒๓.

(๖) การช่วยเหลือผู้มีสัญชาติไทยและตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในต่างประเทศ ตามมาตรา ๓๙ ในกรณีที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในต่างประเทศประสงค์จะกลับเข้ามาในประเทศไทย พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบว่าผู้เสียหายนั้นมีสัญชาติไทยจริงหรือไม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วนจะประสานงานกัน เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายนั้นกลับประเทศอย่างปลอดภัย

(๗) การไม่ถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความผิดฐานค้ามนุษย์ตามมาตรา ๔๑ ผู้เสียหายจะไม่ถูกดำเนินคดีในฐานะเข้ามา ออกไป หรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฐานปลอมหรือใช้ซึ่งหนังสือเดินทางปลอมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อ ซักขวน แนะนำตัว ติดตามหรือรับรื้อบุคคลเพื่อค้าประเวณีและเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อค้าประเวณี และความผิดฐานเป็นคนที่ต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการจะแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในสิทธิที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย รวมถึงสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นไม่ถูกดำเนินคดีบางประการด้วย

(๘) การช่วยเหลือจากเงินกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามมาตรา ๔๔ ผู้เสียหายจะได้รับความช่วยเหลือจากเงินกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๙ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบกรงานได้ตามปกติ เป็นต้น

(๙) การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวตามมาตรา ๕๖ ผู้เสียหายมีสิทธิอย่างเต็มที่ในการได้รับความคุ้มครองความเป็นส่วนตัว ทั้งของตัวผู้เสียหายเองและครอบครัวของผู้เสียหาย

๓) การคุ้มครองผู้เสียหายตามกฎหมายอื่น^{๑๒}

(๑) สิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

- ต้องเป็นผู้เสียหายซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกายหรือจิตใจ เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น

- ความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหายอันอาจขอรับค่าตอบแทนได้ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ กล่าวคือ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิดลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ และลักษณะ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

- ค่าตอบแทน คือ เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับ เพื่อตอบแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากหรือเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นอันได้แก่

^{๑๒} แหล่งเดิม. หน้า ๒๓-๒๔.

- (ก) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ
- (ข) ค่าตอบแทนในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย จำนวนไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (ค) ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ
- (ง) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๒) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ การดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่ลูกจ้างผู้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน ผู้เสียหายสามารถใช้สิทธิในการยื่นคำร้องเพื่อเรียกร้องสิทธิได้รับเงินตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เช่น ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด เป็นต้น

๑.๒.๕ คำแถลงเรื่องรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน (Royal Thai Embassy, Washington D.C) ได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานประจำปีของกระทรวงต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา เรื่อง สถานการณ์การค้ามนุษย์ โดยได้กล่าวถึงที่มาของ TIP Report และเกณฑ์ในการจัดระดับประเทศต่างๆ สรุปได้ว่า TIP Report หรือ Trafficking in Persons Report เป็นรายงานประจำปีที่กระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกา จัดทำตามกฎหมายคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ (Trafficking Victims Protection Act-TVPA) ค.ศ. ๒๐๐๐ โดยกฎหมาย TVPA ได้รับการอนุมัติโดยรัฐสภาสหรัฐอเมริกา เมื่อ ค.ศ. ๒๐๐๐ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของสหรัฐอเมริกา โดยมีการจัดตั้งสำนักงานเพื่อการตรวจสอบและต่อสู้กับการค้ามนุษย์ (Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons (J/TIP)) ขึ้นภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา มีหน้าที่หลักในการตรวจสอบและป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ทั้งภายในสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ โดยหนึ่งในหน้าที่หลักของสำนักงาน TIP Office ก็คือ การจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อรัฐสภาสหรัฐอเมริกา ในเดือนมิถุนายนของทุกปี ซึ่งสหรัฐอเมริกาจัดระดับประเทศต่างๆ ตามเกณฑ์ในกฎหมาย TVPA เป็น ๔ ระดับ ได้แก่

ระดับที่ ๑ (Tier ๑) คือ ประเทศที่ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ทั้งด้านการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์และการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์

ระดับที่ ๒ (Tier ๒) คือ ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายสหรัฐอเมริกาแต่มีความพยายามปรับปรุงแก้ไข

ระดับที่ ๒ (Tier ๒ Watch List) ซึ่งต้องจับตามองเป็นพิเศษ คล้ายกับ Tier ๒ โดยมีจำนวนเหยื่อการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ารัฐบาลเพิ่มความพยายามดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์

ระดับที่ ๓ (Tier ๓) คือ ระดับต่ำสุด หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา และไม่มี ความพยายามแก้ไข ซึ่งสหรัฐอเมริกาอาจพิจารณาการระงับการให้ความช่วยเหลือที่มีใช้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมและการค้าได้ รวมถึงอาจไม่ให้งบประมาณสนับสนุนแก่ลูกจ้างของรัฐบาลประเทศระดับที่ ๓ (Tier ๓) ในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาและวัฒนธรรม คัดค้านความช่วยเหลือที่รัฐบาลประเทศนั้นๆ อาจได้รับจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund – IMF) และธนาคารโลก (World Bank) ได้ด้วย^{๑๓}

สำหรับค่าแถลงเรื่องรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้แถลงรายงานการค้ามนุษย์ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยประเทศไทยได้เลื่อนอันดับขึ้นไปจากกลุ่มที่ ๓ (Tier ๓) ระดับต่ำสุด คือ ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา และไม่มี ความพยายามแก้ไข ไปอยู่ในกลุ่มที่ ๒ (Tier ๒ Watch List) บัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องจับตามอง แสดงว่า รัฐบาลไทยได้ดำเนินการพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการจัดการค้ามนุษย์ในช่วงเวลาการทำรายงานจัดอันดับ การดำเนินงานนั้นยังไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นการย้ำว่า ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยยังมีอยู่อย่างกว้างขวางและรัฐบาลต้องแสดงความเป็นผู้นำในการดำเนินการมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยให้มีผลงานเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิผล สหรัฐอเมริกาจึงขอให้ประเทศไทยดำเนินงานให้ก้าวหน้ามากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายการค้ามนุษย์ของประเทศไทย^{๑๔}

๒. สถานการณ์การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และแนวโน้มในอนาคต

การค้ามนุษย์ถือว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการไม่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง ยิ่งนับวันปัญหาการค้ามนุษย์ยิ่งทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้หลายประเทศตระหนักและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์มากขึ้นเช่นกัน โดยจัดประชุมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค สำหรับประเทศไทยได้จัดประชุมหลายครั้งระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน และได้มีการนำผลการประชุมมาปรับปรุงงานด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์เป็นลำดับ ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยกำหนดนโยบายให้การค้ามนุษย์เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันปราบปรามและแก้ไขอย่างจริงจัง

จากนั้น เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานมอบนโยบาย “การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์” เป็นวาระแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีและผู้บริหารสูงสุดจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมรับฟัง สรุปสาระสำคัญได้ว่า ต้องเร่งรัดบูรณาการการทำงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกันสร้าง

^{๑๓} สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. เล่มเดิม. หน้า ๘-๙.

^{๑๔} เว็บไซต์สถานทูตสหรัฐฯ และสถานกงสุลในประเทศไทย (<http://www.state.gov>)

ความเข้าใจให้เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ เร่งสร้างมุมมองสังคมไทยให้ตระหนักว่า การค้ามนุษย์เป็นภัยใกล้ตัวและเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย **ต้องเคารพในสิทธิมนุษยชนของเพื่อมนุษย์ด้วยกัน** เร่งปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบได้อย่างแท้จริง และกวดขันการบังคับใช้กฎหมายอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็ นสถานที่ท่องเที่ยว สถานประกอบการโรงงาน การประมง พร้อมทั้งดำเนินการกับผู้กระทำความผิด ทั้งข้าราชการและพลเรือนอย่างเด็ดขาด

กระบวนการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเป็นการค้ามนุษย์ที่มีรูปแบบจากการบังคับหญิงและเด็กไทยเข้าสู่การบริการทางเพศภายในประเทศ แต่เนื่องจากปัญหาโรคเอดส์ และการดำเนินการป้องกันของไทยที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้เด็กและหญิงไทยที่ถูกค้าบริการทางเพศมีจำนวนลดลง อย่างไรก็ตามรูปแบบของการค้ามนุษย์ได้เปลี่ยนเป็นการบังคับนำไปขายบริการทางเพศในต่างประเทศมากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีหญิงจากต่างชาติที่ถูกบังคับมาค้าบริการทางเพศในไทยมากขึ้น เช่นกัน จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีสถานะเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าเด็กและหญิง เพื่อนำมาแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ คือ

๑. ประเทศต้นทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการส่งเด็กหญิงไปค้าต่างประเทศ
๒. ประเทศทางผ่าน หมายถึง การเป็นประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางผ่านของการนำเด็กและหญิงไปค้าประเทศอื่น และ
๓. ประเทศปลายทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการนำเด็กและหญิงเข้ามาค้าหรือแสวงหาประโยชน์ หรือมีการล่วงละเมิดสิทธิ

การค้ามนุษย์ได้ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากเป็นการบังคับค้าบริการทางเพศ การบังคับใช้แรงงานด้านการทารุณ ไร้ความเมตตา หรือถูกเอารัดเอาเปรียบ การบังคับให้เร่ร่อนของทาน รวมทั้งลักพาตัวเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางผิดกฎหมาย โดยเฉพาะเด็กและหญิงเป็นกลุ่มที่เสี่ยงที่สุดที่ถูกแสวงหาประโยชน์ ถูกกดขี่ขูดรีดแรงงานอย่างรุนแรง เนื่องจากผู้เสียหายไม่ต้องการเปิดเผยตน เกรงกลัวอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรมไม่แจ้งความดำเนินคดี รวมทั้งไม่ขอรับความช่วยเหลือใดๆ อีกทั้งยังเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นข้ามประเทศ ซึ่งยังไม่มีหลักฐานการเก็บบันทึกข้อมูล เนื่องจากการอพยพดังกล่าวผ่านช่องทางที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ปัจจุบันรูปแบบของการค้ามนุษย์ได้พัฒนาไปจากเดิมและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยมีสาเหตุจากระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดสถานะโลกไร้พรมแดน เกิดความเจริญก้าวหน้าในเส้นทางคมนาคม และเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนนิยามหรือคำจำกัดความทางกฎหมาย อาทิ หลายประเทศทั้งในยุโรปและอเมริกาใต้ได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับการจ่ายค่าหัวหรือนายหน้าที่สูงเกินความเป็นจริง เป็นผลผูกพันให้ผู้นั้นมีภาระหนี้สิน และจ่ายอมถูกเอารัดเอาเปรียบ แรงงาน เป็นการค้ามนุษย์รูปแบบใหม่ (Modern Day Slaves) นอกจากนี้ ยังเกิดเครือข่ายธุรกิจผิดกฎหมายที่มีกระบวนการซับซ้อนมากขึ้น จนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ จึงกล่าวได้ว่าปัจจัยหลักทางเศรษฐกิจ คือ ความยากจนทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ต้องการหางานทำ เพื่อรายได้ที่ดีกว่า รวมทั้งปัจจัยทางสังคมที่มีเจตคติ ค่านิยมพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่เอารัดเอาเปรียบต่อเด็กและหญิง และปัจจัยอื่นๆ เช่น การขาดโอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ การเข้า

ไม่ถึงบริการของรัฐ ช่องว่างของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ปริมาณความต้องการในการใช้บริการทางเพศ แรงงานเด็กและหญิงราคาถูกรวมมากขึ้น ฯลฯ ประเทศต่างๆ ทั่วโลก จึงได้ให้ความห่วงใยและดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ **เพราะถือว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง**

การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญและได้ผลักดันการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศหรือในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ ๖ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จีน พม่า ลาว เวียดนาม และไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประสานงานการจัดทำแผนปฏิบัติการ รวมทั้งติดตามประเมินผลเรื่องการค้าป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ได้ดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการจัดระเบียบสังคมตามนโยบายของรัฐบาลมาอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องภายใต้ ๘ มาตรการสำคัญ ได้แก่ ๑. การป้องกัน ๒. การสกัดกั้น ๓. การปราบปราม ๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงเครือข่ายในพื้นที่ ๕. การเพิ่มประสิทธิภาพในการรับแจ้งข้อมูลข่าวสาร ๖. การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย ๗. การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแบบบูรณาการ ๘. การประชาสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบการทำงานที่ชัดเจนทั้งด้านการป้องกัน การดำเนินคดีและการให้ความคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนแผนงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่องและให้เกิดความยั่งยืน โดยสนับสนุนให้จังหวัด อำเภอ ปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เข้มงวด กวดขัน ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบในพื้นที่ โดยเน้นการดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำความผิด และเพิ่มความเข้มข้นในการลงพื้นที่สืบสวน สอบสวน และขยายผลให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยมี **“ชุดปฏิบัติการพิเศษปราบปรามการค้ามนุษย์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย”** เป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็วออกสุ่มตรวจ หรือตรวจสอบพื้นที่ที่ได้รับแจ้งเบาะแส ทั้งสถานบริการ ร้านจำหน่ายสุรา โรงแรม และสถานประกอบการ โรงงาน หรือแหล่งอบายมุขอื่นที่เข้าข่าย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายที่มีความเสี่ยง เช่น จังหวัดชายทะเลที่มีแรงงานประมงจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดที่มีด่านเข้าออกระหว่างประเทศ และจังหวัดที่มีการท่องเที่ยวสูง เป็นต้น และเร่งสร้างความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาโดยเป็น **“กลไกเฝ้าระวังทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่”** ซึ่งประชาชนที่พบเห็นการกระทำผิดที่เข้าข่ายค้ามนุษย์ทุกรูปแบบสามารถแจ้งเบาะแสผ่านกลไกของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด อำเภอ ทุกแห่ง นอกจากนี้ยังจะมีการเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาสัญชาติและการกำหนดสถานะบุคคล ให้แก่กลุ่มคนไร้สัญชาติ ชนกลุ่มน้อยชาวเขา ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่อ่อนไหว เพื่อเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงในการค้ามนุษย์อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้กระทรวงมหาดไทยยังได้จัดทำโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยจะมีการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม ทั้งด้านกฎหมาย นโยบาย ขั้นตอน การปฏิบัติงาน การสืบสวนจับกุม การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายและเป็นไปตามมาตรฐานสากล กระทรวงมหาดไทย จะเร่งรัดดำเนินการตามนโยบายให้

เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายามและความตั้งใจจริงของรัฐบาลไทย ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าประชาชนทุกคนจะได้รับ ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไม่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งคนไทยและคนต่างชาตินที่เข้ามาอาศัย อยู่ในประเทศไทย^{๑๔}

สำหรับแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายของ แรงงานข้ามชาติกับเรื่องการค้ามนุษย์ที่มีความใกล้เคียงกัน เพราะคนกลุ่มนี้มีความเสี่ยงสูงที่จะ ถูกแสวงหาประโยชน์ หรือมีความเต็มใจที่จะเดินทางเคลื่อนย้ายอย่างผิดกฎหมายโดยไม่คำนึงถึง ความปลอดภัยต่างๆ นับเป็นความเสี่ยงที่ผู้เสียหายเองเต็มใจและไม่มีทางเลือก โดยเฉพาะแรงงานไร้ ฝีมือจากประเทศที่มีค่าแรงหรือคุณภาพชีวิตต่ำกว่าประเทศไทย ซึ่งคาดว่าประเทศไทยยังคงมี นโยบายรักษาอัตราการขยายตัวและลดความเสี่ยงจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก และเมื่อ เศรษฐกิจฟื้นตัวจากยอดการส่งออกมากขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมมีความต้องการแรงงานในการผลิต เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ เนื่องจากแรงงานมีฝีมือขาดแคลน และระบบอุดมศึกษาไทยยัง ผลิตนักศึกษาไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน จึงส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมปรับตัวมาใช้ เทคโนโลยีและพึ่งพิงแรงงานไร้ฝีมือ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายเปิดให้มีการจ้างแรงงานข้ามชาติ ๒ อาชีพ คือ กรรมกรและคนรับใช้ในบ้าน โดยนิยามว่า เป็นงานที่ไม่ได้ใช้ความรู้ใช้กำลังกายทำงาน ซ้ำๆ แรงงานข้ามชาติจึงทำงานในประเภท

๑. ภาคเกษตร สัตว์เลี้ยง ประมง ได้แก่ คนงานในสวน คนงานในเรือประมง แรงงานตามฤดูกาล เช่น เลี้ยงผึ้ง ทำนา นาบัว นาเกลือ

๒. ภาคก่อสร้าง

๓. ภาคการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงเลื่อย ทอผ้า อาหารสัตว์ กรรมกร แยกหาม โรงงานแปรรูปไม้ โรงเลื่อย

๔. ภาคการค้าปลีกและส่ง เช่น ชายพืชผลการเกษตร กิจการอาหาร ปั่นน้ำมัน น้ำแข็ง ชายของชำ เครื่องแต่งกาย ชายของเก่า

๕. ภาคธุรกิจให้บริการ เช่น ที่พัก รีสอร์ท ร้านอาหาร ทำความสะอาด จัด สวนในโรงแรม รีสอร์ท เรือนำเที่ยว ให้เช่าเก้าอี้ชายหาด

๖. ภาคขนส่ง เช่น แรงงานในโกดัง

๗. ภาคครัวเรือน เช่น คนรับใช้ในบ้าน งานคัดแยกสิ่งปฏิกูล เป็นต้น

ในขณะที่คนไทยมีความสนใจที่จะย้ายถิ่นไปทำงานในต่างประเทศ เช่น งานนวด แผนโบราณ ทำสปา ค้าประเวณีหรือทำงานในแหล่งบันเทิง ทำงานประมง นอกจากนี้ ยังมีบริการ จัดหาคู่สมรสระหว่างชายต่างชาติกับหญิงไทย โดยผ่านตัวแทน รวมทั้งกรณีหลอกลวงด้วยวิธีการ ต่างๆ

^{๑๔} กระทรวงมหาดไทย. (มกราคม ๒๕๕๙). “แผนปี’๕๙ มหาดไทยเดินหน้าปราบค้ามนุษย์อย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง พร้อมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเฝ้าระวังแจ้งเบาะแสผ่านศูนย์ดำรงธรรม”. *วารสารจดหมายข่าวมหาดไทย*. หน้า ๒.

จึงกล่าวได้ว่า สถานการณ์การค้ามนุษย์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ องค์การอาชญากรรมมีการปิดบังทุกวิถีทางด้วยการชักจูงผู้เสียหายมิให้บอกว่าเป็นเหยื่อเพราะว่าจะต้องติดคุกและใช้ระยะเวลาอันยาวนานกว่าจะได้กลับบ้าน อนึ่ง ประเทศไทยยังคงมีสถานะเป็นประเทศต้นทางประเทศทางผ่าน และประเทศปลายทาง โดยผู้เสียหาย มีทั้งเด็ก ผู้หญิงสาว – มีอายุ และผู้ชาย ในรูปแบบที่ผู้เสียหายมีความสมัครใจเพื่อต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น^{๑๖}

๓. การปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์กับบทบาทของกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง

ปัจจุบันการค้ามนุษย์เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย และก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของประเทศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีประกาศฉบับที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ระยะที่ ๑ เป็นการชั่วคราว ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดด้านการค้ามนุษย์และขบวนการลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและกำชับเจ้าหน้าที่ไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดการค้ามนุษย์ หากเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์จะดำเนินการทางวินัยและทางอาญาอย่างเด็ดขาด และได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จัดตั้งศูนย์ดำรงธรรม ให้จังหวัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมขึ้นในจังหวัดเพื่อทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ รวมถึงรับแจ้งเบาะแส กระทำความผิดตามกฎหมายฐานค้ามนุษย์ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งการ บังคับบัญชา กำกับดูแลข้าราชการในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ

เมื่อกระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครองมีอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) มาตรา ๒๒ กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมการปกครอง เป็นกรรมการในคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปกค.) และมาตรา ๔ กำหนดให้นายอำเภอในฐานะพนักงานฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดยตำแหน่ง และปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย สืบสวน จับกุม ปราบปราม ผู้กระทำความผิดอาญา รวมถึงความผิดฐานค้ามนุษย์ด้วย จึงได้มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ๘ มาตรการ ดังนี้^{๑๗}

๑. มาตรการป้องกัน

- ดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ รวมทั้งการให้สถานะที่ถูกต้องกับชนกลุ่มน้อยและบุคคลไร้สัญชาติซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน กรณีแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติที่มีการจดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One

^{๑๖} กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (๒๕๕๓). นโยบาย ยุทธศาสตร์ และ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๙). หน้า ๘-๙.

^{๑๗} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

Stop Service) ซึ่งใบอนุญาตทำงานชั่วคราวที่ออกให้แรงงานต่างด้าวที่ใช้ได้ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ให้มารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรประจำตัวใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เพื่อจะได้รับบริการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเป็นเวลา ๑ ปี

- ให้จังหวัดตรวจผ่านกลไกของรัฐทุกประเภท รวมทั้งสถานประกอบการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยเร็ว

- ให้เร่งดำเนินการจดทะเบียนแรงงานประมงใน ๒๒ จังหวัดชายทะเล รวมทั้งการจดทะเบียนเรือประมงให้ถูกต้องครบถ้วน

- เสริมสร้างจิตสำนึก และกลไกเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ในชุมชนและสถานประกอบการทุกประเภท

๒. มาตรการสกัดกั้น

- ให้จังหวัดกำหนดมาตรการป้องกันบริเวณ แนวชายแดนและเส้นทางเดินเข้าพื้นที่ชั้นในโดยจัดตั้งด่านตามเส้นทางต่างๆ ที่คาดว่าขบวนการผู้นำพา ผู้หลบหนีเข้าเมืองจะใช้เป็นเส้นทางลำเลียงคนหลบหนีเข้าเมืองส่งไปยังจังหวัดใกล้เคียงหรือผ่านไปยังประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งสกัดกั้น การเดินทางเข้าออกบริเวณช่องทางธรรมชาติทั้งทางบก ทางน้ำ และทางทะเล

- กำชับเจ้าหน้าที่ประจำด่านหรือจุดตรวจ จุดสกัดทุกผลัดให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังเพื่อสกัดกั้น การลำเลียงคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง รวมทั้งพิจารณาจัดตั้งด่าน ให้ครอบคลุมทั้งเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายรองด้วย

- ให้มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการระดับตำบล อันประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ดำเนินการสำรวจผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในพื้นที่ และจัดทำฐานข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

๓. มาตรการปราบปราม

- ให้จังหวัดดำเนินการปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างเด็ดขาด เพื่อให้ไม่มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายถูกนำมาค้ามนุษย์ โดยเฉพาะแรงงานกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ แรงงานประมง แรงงานในโรงงาน สถานประกอบการ และแรงงานภาคการเกษตร ไม่มีการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณีเด็ก และการบังคับค้าประเวณีในสถานบริการ ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะและต้องไม่มีการนำคนมาขอตาน

- พิจารณาใช้มาตรการทุกด้านในการสืบสวน สอบสวน ขยายผลถึงตัวการ ผู้อยู่เบื้องหลังขบวนการนำพาที่แท้จริงและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งให้ขยายผลต่อเนื่องไปยังวัตถุประสงค์ที่ใช้กระทำความผิด อาทิ รถยนต์ เป็นต้น โดยสืบสวนจนถึงต้นทาง และให้ดำเนินคดีตามกฎหมายให้ถึงที่สุดกับทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

- กรณีที่มีการจับกุมขบวนการค้ามนุษย์ให้จังหวัดประสานไปยังพนักงานสอบสวนให้คัดค้านการขอประกันตัวผู้ต้องหาทุกกรณี

- ให้จังหวัดจัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษ บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่

- กรณีมีการจับกุมดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ ให้จังหวัดติดตามผล การดำเนินคดีและรายงานความคืบหน้าให้กระทรวงมหาดไทยทราบจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

๔. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเข้าถึงเครือข่ายค้ามนุษย์ในพื้นที่

- ให้จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในทางลับ เพื่อสืบสวนจับกุม ดำเนินคดี และขยายผลการดำเนินคดีไปสู่ตัวการ นายทุน เครือข่ายขบวนการค้ามนุษย์ รวมทั้งประสานการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยึดทรัพย์ เช่น มาตรการด้านภาษี มาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น

- ประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบเครือข่ายขบวนการค้ามนุษย์ในพื้นที่กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กอ.รมน. กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

- ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือสืบสวนหาข่าวตามข้อร้องเรียนและการแจ้งเบาะแสอย่างจริงจังทุกกรณี

๕. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับแจ้งข้อมูลข่าวสารการค้ามนุษย์

- พัฒนากลไกการรับแจ้งข้อมูล / เบาะแสการกระทำผิดผ่านเครือข่ายศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและอำเภอ โดยจัดเจ้าหน้าที่เตรียมพร้อมเพื่อรับแจ้งความเดือดร้อน / เบาะแสจากประชาชน

- จัดชุดเคลื่อนที่เร็วในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำตำบล หมู่บ้าน และประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

- พัฒนากลไกความร่วมมือในการเฝ้าระวังและรับแจ้งเบาะแสจากองค์กรอาสาสมัครภาคเอกชนในพื้นที่ (NGO) รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่

๖. มาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

- กรณีพบว่าผู้ใดเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานมายังกระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง อนุญาตให้ผู้เสียหายพำนักอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับขบวนการค้ามนุษย์

- สนับสนุนให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองพยาน สามารถปฏิบัติหน้าที่ ในการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริม สนับสนุนให้มีสถานที่คุ้มครอง / พักพิงผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามมาตรฐานสากล

- สนับสนุนให้มีการบริการล่ามเพื่อการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

๗. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

- ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ถือปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด โดยกำชับเจ้าหน้าที่ทุกระดับของหน่วยงานสังกัดกระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทุกกรณี

- ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด / นายอำเภอบูรณาการและประสานการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์กับทุกภาคส่วนที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนา

เอกชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมมือกันทำงานเป็นทีมสหวิชาชีพเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพบังเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

- กรณีมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานใดเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับแสวงหาประโยชน์จากขบวนการค้ามนุษย์ ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องตรวจสอบและลงโทษทางวินัยและใช้มาตรการทางการบริหารอย่างเด็ดขาดโดยทันที หากพบว่าผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยให้ถือว่าเป็นความบกพร่องของผู้บังคับบัญชาด้วย

- การรายงานผลการดำเนินงานที่รวดเร็ว ถูกต้อง มีการจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการของประเทศไทย อย่างมีเอกภาพ

- การรณรงค์การแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ โดยให้หน่วยงานองค์กร ทุกภาคส่วนได้รวมพลังแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนักและกระตุ้นให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และประชาชนเกิดจิตสำนึกในการร่วมกันเฝ้าระวังและป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

๘. การประชาสัมพันธ์และการทำความเข้าใจ และแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ รวมถึงผลงานที่แสดงความพยายามและความตั้งใจจริงของประเทศไทย ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจังต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อต่างๆ รวมทั้งประชาคมโลก

๔. ผลการดำเนินงานชุดปฏิบัติการพิเศษปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

สรุปผลการดำเนินงานของชุดปฏิบัติการพิเศษปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๖ – สิงหาคม ๒๕๕๙ ในรูปแบบการค้าประเวณีเด็กและการบังคับค้าประเวณีในสถานบริการ สถานประกอบการ โดยประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ร้องเรียนแจ้งเบาะแสผ่านศูนย์ดำรงธรรม ดังนี้

- ดำเนินการจับกุม จำนวน ๓๔ คดี ในพื้นที่ ๑๘ จังหวัด

- ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแล ผู้เป็นธุระจัดหาค้าประเวณี จำนวน ๖๗ คน

- ดำเนินการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำนวน ๙๐ คน แบ่งเป็น หญิงสัญชาติลาว จำนวน ๕๖ คน หญิงสัญชาติไทยใหญ่ จำนวน ๑ คน หญิงสัญชาติเมียนมา จำนวน ๒๑ คน หญิงพื้นที่สูง จำนวน ๑ คน และหญิงสัญชาติไทย จำนวน ๑๑ คน

สำหรับภารกิจของชุดปฏิบัติการพิเศษปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่สำคัญมีดังนี้

๔.๑ ภารกิจ “ปฏิบัติการไกรทอง” เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖ ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอบึงนาราง ร่วมกับชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้จับกุมผู้กระทำความผิดเข้าข่ายการค้ามนุษย์ จำนวน ๔ ร้าน ได้แก่ ร้านสาวน้อย ร้านน้ำฝน ร้านนัดพบ และร้านนุ่น ในพื้นที่อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร เข้าตรวจค้นและจับกุมเจ้าของกิจการ ผู้ดูแลและผู้ควบคุมสถานค้าประเวณีได้ จำนวน ๖ คน สามารถช่วยเหลือหญิงต่างด้าวสัญชาติลาว จำนวน ๓๓ คน สัญชาติไทย จำนวน ๑ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๔ คน และน่าจะมีเด็กหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี

จำนวน ๑๖ คน ส่งผู้ต้องหาและของกลางให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบึงนาราง ทำการสอบสวนดำเนินคดี และผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรได้ใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งปิดสถานที่ดังกล่าวทันที ปัจจุบันร้านน้ำฝนศาลได้มีคำพิพากษาให้จำคุกจำเลย ๒ ปี

๔.๒ การกิจ “ปฏิบัติการพิทักษ์โสธร” เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ร่วมกับชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้จับกุมผู้กระทำความผิดเข้าข่ายการค้ามนุษย์ จำนวน ๒ ร้าน ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เข้าตรวจค้นและจับกุมเจ้าของกิจการ ผู้ดูแล และผู้ควบคุมสถานค้าประเวณีได้ จำนวน ๗ คน สามารถช่วยเหลือหญิงต่างด้าว จำนวน ๔๙ คน และน่าจะมีเด็กหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๔ คน โดยได้ส่งผู้ต้องหาและของกลางให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองฉะเชิงเทราทำการสอบสวนดำเนินคดี และผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทราได้ใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งปิดสถานที่ดังกล่าวทันที

๔.๓ การกิจ “ปฏิบัติการดอกบัวแดง” เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานีได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่แจ้งเบาะแสการกระทำความผิดค้ามนุษย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีได้บูรณาการร่วมมือระหว่างฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร และพนักงานเจ้าหน้าที่จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จับกุมสถานค้าประเวณีในท้องที่อำเภอเมืองอุดรธานี จำนวน ๔ แห่ง สามารถช่วยเหลือหญิงต่างด้าวได้ จำนวน ๓๓ คน และช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำนวน ๕ คน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีได้ใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งปิดสถานการค้าประเวณี

๔.๔ การกิจ “ปฏิบัติการธัญบุรี” เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ได้รับแจ้งเบาะแสการกระทำความผิดจากองค์การปราบปรามการค้ามนุษย์ (CTU) นายอำเภอธัญบุรีได้บูรณาการความร่วมมือระหว่างฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร และพนักงานเจ้าหน้าที่จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าจับกุมร้านน่องพิมพ์คาราโอเกะ สามารถช่วยเหลือหญิงต่างด้าวที่ถูกนำมาค้าประเวณี จำนวน ๑๑ คน ซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๕ คน จับกุมเจ้าของร้าน จำนวน ๑ คน โดยส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรธัญบุรีดำเนินคดีกับเจ้าของร้านดังกล่าว

๔.๕ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ได้รับการร้องเรียนจากมูลนิธิพิทักษ์สตรี ขอให้ช่วยเหลือหญิงต่างด้าวชาวไทยใหญ่ จำนวน ๓ คน ถูกนำพาเข้ามาในประเทศไทย พักอาศัยอยู่ในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจจะถูกนำพาไปส่งยังสถานค้าประเวณี จึงได้ให้ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถช่วยเหลือหญิงต่างด้าวชาวไทยใหญ่ได้ทั้ง ๓ คน และพบว่าหญิงต่างด้าวชาวไทยใหญ่ จำนวน ๑ คน อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการค้ามนุษย์ คณะเจ้าหน้าที่ได้รวบรวมพยานหลักฐานกล่าวโทษผู้ต้องหาดำเนินคดีกับเจ้าของสถานที่จำนวน ๑ คน โดยได้ส่งให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลดินแดงดำเนินการสอบสวนต่อไป

๔.๖ ภารกิจ “ปฏิบัติการสามพราน” เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดนครปฐมได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิพิทักษ์สตรี แจ้งเหตุจากเครือข่ายชาวพม่า (ไทยใหญ่) ขอให้ช่วยเหลือเด็กหญิงชาวต่างด้าวอายุ ๑๖ ปี ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม บูรณาการความร่วมมือระหว่าง ฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร พนักงานเจ้าหน้าที่จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าช่วยเหลือหญิงต่างด้าวสัญชาติเมียนมาอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๓ คน จากร้านสกายคาราโอเกะ สนุกเกอร์ แอนด์ มาสสาจ และจับกุมผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน โดยได้ส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการต่อไป

๔.๗ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ได้รับการร้องเรียนจากผู้สื่อข่าวไทยรัฐทีวี ได้พาประชาชนซึ่งเป็นมารดาและพี่สาวของหญิงไทย จำนวน ๒ คน ที่ถูกหลอกลวงไปทำงานที่ประเทศบาหลีเรน เนื่องจากบุตรสาวและน้องสาวได้ติดต่อมาทาง Line ว่า ถูกกักขังและจะถูกบังคับให้ค้าประเวณี ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครองได้สอบสวนข้อเท็จจริงรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น และประสานงานให้ความช่วยเหลือทันทีที่สามารถช่วยเหลือหญิงไทยทั้งสองคนไว้ได้ด้วยความปลอดภัย

๔.๘ ภารกิจ “ปฏิบัติการนครชัยศรี” เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรม อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดนครปฐม บูรณาการความร่วมมือระหว่างพนักงานฝ่ายปกครองจากสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ได้เข้าตรวจสอบจับกุมสถานค้าประเวณี จำนวน ๑ ร้าน ชื่อร้านครัวทิวา โดยตั้งข้อหาว่าตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตและตั้งสถานค้าประเวณีผิดกฎหมาย และควบคุมตัวหญิงบริการ จำนวน ๖ คน และในจำนวนนี้มีหญิงบริการชาวพม่า จำนวน ๑ คน ไปตรวจสอบโดยได้ประสานพนักงานเจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาสัมภาษณ์และคัดแยกผู้เสียหายตามกฎหมายค้ามนุษย์ จับกุมเจ้าของร้าน จำนวน ๑ คน โดยได้ส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป

๔.๙ ภารกิจ “ปฏิบัติการพลายชุมพล” เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับแจ้งเบาะแสจากประชาชน โดยชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย บูรณาการความร่วมมือระหว่างฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร องค์กรเอกชน และพนักงานเจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าตรวจค้นจับกุมสถานบริการ ชื่อร้านไซซี ตำบลลิหารแดง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ามีหญิงต่างด้าวชาวพม่า ให้บริการอยู่ภายในร้าน จำนวน ๑๔ คน จับกุมผู้ต้องหา จำนวน ๑ คน มีการเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนและลักลอบค้าประเวณีพบว่า เป็นหญิงต่างด้าวอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๓ คน

๔.๑๐ ภารกิจ “ปฏิบัติการสองฝั่งโขง” เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดหนองคาย ได้รับร้องเรียนแจ้งเบาะแสจากประชาชนในพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย จึงได้นำชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดหนองคายสนธิกำลังกับศูนย์ปฏิบัติการที่ ๒ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และหน่วยทหารในพื้นที่ ร่วมกันตรวจสอบสถานบริการพบว่า มีพฤติการณ์เข้าข่ายกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในท้องที่อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จากการตรวจสอบร้านพุนทรัพย์ คาราโอเกะ ตั้งอยู่ อำเภอท่าบ่อ พบพฤติการณ์นำหญิงต่างด้าวสัญชาติลาวอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๑ คน เพื่อ

ค้าประเวณีและจับกุมผู้ต้องหา จำนวน ๑ คน ในข้อหาตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายได้ใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งปิดสถานการค้าประเวณี

๔.๑๑ การกิจ “ปฏิบัติการแสงใต้” เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ได้รับการร้องเรียนจากองค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้สนธิกำลังกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดชุมพร เข้าทำการตรวจค้นร้านโรตเตอร์ อ่าเภอสวี จังหวัดชุมพร พบว่าตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนและลักลอบค้าประเวณีโดยนำหญิงต่างด้าวชาวลาวมาค้าประเวณี จำนวน ๒๕ คน และเข้าข่ายกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ จึงจับกุมผู้ต้องหา จำนวน ๔ คน และมีเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำนวน ๓ คน ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพรได้ใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งปิดสถานการค้าประเวณี

๔.๑๒ การกิจ “ปฏิบัติการแสงใต้ ๒” เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ได้รับการร้องเรียนจากองค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงร่วมกับทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบและจับกุมสถานค้าประเวณีที่มีการนำเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเจ้าพนักงานได้ให้สายลับทำการล่อซื้อบริการจากสถานประกอบการภายในซอยด้วยพบว่า มีหญิงบริการอายุ ๑๗ ปี จำนวน ๑ คน เข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จากร้านนানা คาราโอเกะ และยังมีหญิงบริการอีกจำนวน ๔ คน แยกเป็นร้านนানা คาราโอเกะ จำนวน ๓ คน และร้านอ้อย คาราโอเกะ จำนวน ๑ คน จากนั้นเจ้าพนักงานจึงได้ทำการตรวจสอบภายในร้านพบเจ้าของร้านและผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน จึงได้จับกุมตัวเบื้องต้นได้แจ้งข้อกล่าวหาว่า ตั้งสถานค้าประเวณีผิดกฎหมายและเป็นธุระจัดหาหญิงเพื่อการค้าประเวณี ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาได้ใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งปิดสถานการค้าประเวณี

๔.๑๓ การกิจ “ปฏิบัติการลุ่มน้ำแคว” เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ได้รับการร้องเรียนจากองค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ว่า ร้านชมดาว ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีการแอบแฝงขายบริการทางเพศ เด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงสนธิกำลังกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดกาญจนบุรี เข้าทำการตรวจค้นร้านดังกล่าวพบการลักลอบค้าประเวณี โดยนำหญิงต่างด้าวชาวลาวและเมียนมามาค้าประเวณีรวมจำนวน ๗ คน จากการตรวจสอบหญิงต่างด้าวดังกล่าวพบว่ามีหญิงต่างด้าวชาวมียนมาอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๑ คน อาจเข้าข่ายกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ จึงจับกุมผู้ต้องหาจำนวน ๓ คน พร้อมด้วยพยานหลักฐานส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองกาญจนบุรี เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายและขอให้จังหวัดกาญจนบุรีดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งการปิดสถานที่ที่มีการกระทำความผิดต่อไป

๔.๑๔ การกิจ “**ปฏิบัติการไอยรา**” เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เจ้าหน้าที่มูลนิธิพิทักษ์สตรี (AAT) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดสุรินทร์ เข้าทำการตรวจสอบร้านคาราโอเกะ บริเวณทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๔ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๑๑ ร้าน พบว่า มีร้านคาราโอเกะ จำนวน ๔ ร้าน มีการลักลอบนำหญิงสาวอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาค้าประเวณี อันเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ จึงจับกุมเจ้าของ ผู้ดูแลร้าน จำนวน ๕ คน พร้อมด้วยพยานหลักฐานส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรสังขะ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายและช่วยเหลือผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๖ คน และขอให้จังหวัดสุรินทร์ดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งการปิดสถานที่ที่มีการกระทำความผิดต่อไป

๔.๑๕ การกิจ “**ปฏิบัติการดอกบัวงาม**” เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ เจ้าหน้าที่มูลนิธิพิทักษ์สตรี (AAT) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดอุบลราชธานี เข้าทำการตรวจสอบร้านคาราโอเกะบริเวณติดกับสะพานข้ามแม่น้ำมูล ทั้งสองฝั่งบนทางหลวงชนบทหมายเลข ๒๑๗๓ อำเภอโขงเจียม – อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น ๔ ร้าน ได้แก่ ร้านโจโจ้ซัง คาราโอเกะ ร้านกิ่งแก้ว คาราโอเกะ ร้านทิวทรัพย์ คาราโอเกะ และร้านบุษบา คาราโอเกะ พบหญิงบริการทั้งหมดจำนวน ๔๔ คน มีร้านคาราโอเกะ จำนวน ๒ ร้าน ได้แก่ ร้านโจโจ้ซัง คาราโอเกะ และร้านทิวทรัพย์ คาราโอเกะ ที่มีการลักลอบนำหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาค้าประเวณี จำนวน ๓ คน อันเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๖ คน และร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรโขงเจียม เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย และขอให้จังหวัดอุบลราชธานีดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งการปิดสถานที่ที่มีการกระทำความผิดต่อไป

๔.๑๖ การกิจ “**ปฏิบัติการดอกบัวแดง ๒**” เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดอุดรธานีเข้าทำการตรวจสอบจับกุม ร้านคาราโอเกะ ในพื้นที่อำเภอผือ จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓ ร้าน พบหญิงบริการทั้งหมดจำนวน ๑๖ คน มีร้านคาราโอเกะ จำนวน ๓ ร้าน ที่มีการลักลอบนำหญิงชาวลาวอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีมาค้าประเวณี จำนวน ๓ คน อันเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ ได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๕ คน โดยได้ส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านผือ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายและขอให้จังหวัดอุดรธานีดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งการปิดสถานที่ที่มีการกระทำความผิดต่อไป

๔.๑๗ การกิจ “**ปฏิบัติการนาคราช**” เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดบึงกาฬ เข้าทำการตรวจสอบและจับกุม ร้านคาราโอเกะในพื้นที่อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒ ร้าน พบหญิงบริการทั้งหมดจำนวน ๑๓ คน มีการลักลอบนำหญิงสัญชาติลาวอายุต่ำ ๑๘ ปี มาค้าประเวณี

จำนวน ๕ คน อันเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน ส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรพระเจริญ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายและขอให้จังหวัดบึงกาฬดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งการปิดสถานที่ที่มีการกระทำความผิดต่อไป

๔.๑๘ การกิจ “ปฏิบัติการนาคบาศ” เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดนครพนม เข้าทำการตรวจสอบและจับกุมร้านคาราโอเกะในพื้นที่อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน ๑ ร้าน คือร้านต้นน้ำ คาราโอเกะ พบหญิงบริการทั้งหมดจำนวน ๘ คน มีการลักลอบนำหญิงสัญชาติลาวอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาค้าประเวณีและบังคับใช้แรงงาน จำนวน ๘ คน อันเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๑ คน ส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองนครพนม เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย และขอให้จังหวัดนครพนมดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งการปิดสถานที่ที่มีการกระทำความผิดต่อไป

๔.๑๙ การกิจ “ปฏิบัติการสิงขร” เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พนักงานฝ่ายปกครองจึงสนธิกำลังกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าทำการตรวจสอบและจับกุมร้านนาตาลี เอ็นเตอร์เทนเมนท์ อาบอบนวด ตั้งอยู่เลขที่ ๑๙๗/๑๗-๒๐ ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบหญิงบริการแอบแฝงค้าประเวณีทั้งหมดจำนวน ๑๒๑ คน มีการลักลอบนำหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาค้าประเวณี จำนวน ๑๕ คน แยกเป็นสัญชาติเมียนมา จำนวน ๑๒ คน สัญชาติไทย จำนวน ๒ คน และคนพื้นที่สูงจำนวน ๑ คน ซึ่งเข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๕ คน และร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน พร้อมส่งมอบของกลางต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง ให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย

๔.๒๐ การกิจ “ปฏิบัติการสิงขร ๒” เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พนักงานฝ่ายปกครองจึงสนธิกำลังกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าทำการตรวจสอบและจับกุมร้านบลูสตาร์ คาราโอเกะ ตั้งอยู่ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบหญิงบริการแอบแฝงค้าประเวณีทั้งหมดจำนวน ๑๑ คน มีการลักลอบนำหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาค้าประเวณี จำนวน ๑ คน สัญชาติเมียนมาซึ่งเข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน และร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๑ คน พร้อมส่งมอบของกลางต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองประจวบคีรีขันธ์ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย และขอให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒ สั่งการปิดสถานที่ที่มีการกระทำความผิดต่อไป

๔.๒๑ ภารกิจ “ปฏิบัติการ Haven” เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ (NVADER) ได้ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการปกครอง ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พนักงานฝ่ายปกครองจึงสนธิกำลังกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าทำการตรวจสอบและจับกุมร้านเดอะเบสต์ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๒/๑๕-๑๖ ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร พบหญิงบริการแอบแฝงค้าประเวณีทั้งหมดจำนวน ๙ คน มีการลักลอบนำหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาค้าประเวณี จำนวน ๑ คน แยกเป็นสัญชาติลาว และได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๑ คน ซึ่งได้ร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน และร้านฮาเล็ม ไนท์มิวสิก ตั้งอยู่เลขที่ ๔๙,๖๑ ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร พบหญิงบริการแอบแฝงค้าประเวณีทั้งหมดจำนวน ๙ คน มีการลักลอบนำหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี มาค้าประเวณี จำนวน ๑ คน สัญชาติเมียนมา ซึ่งเข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และได้จับกุมเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๒ คน และได้ร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับเจ้าของหรือผู้ดูแลร้าน จำนวน ๑ คน พร้อมส่งของกลางต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

๕. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากความพยายามของรัฐบาลไทยในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้อย่างจริงจัง จึงเป็นผลให้ค่าเฉลี่ยเรื่องรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ของสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยได้ถูกเลื่อนอันดับขึ้นจากกลุ่มที่ ๓ (Tier 3) ระดับต่ำสุดประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของประเทศสหรัฐอเมริกา และไม่มี ความพยายามแก้ไข ไปอยู่ในกลุ่มที่ ๒ (Tier 2 Watch List) บัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องจับตามอง นับว่าเป็นความสำเร็จอีกขั้นหนึ่งของประเทศไทยในการมีส่วนร่วมกับประชาคมโลกปกป้องและปราบปรามการละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง และความพยายามดังกล่าวก็ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและการยอมรับจากนานาประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาการค้ามนุษย์ยังคงเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกอยู่ยาวนานซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือและระยะเวลาในการแก้ปัญหา ดังกล่าว

สำหรับมาตรการการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น รัฐบาลไทยได้มอบหมายให้ทุกภาคส่วนจัดทำแผนงานหรือมาตรการในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้สอดคล้องกับภารกิจของตน ซึ่งกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ถือเป็นหนึ่งในหน่วยงานหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้มีการกำหนดและดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการจัดระเบียบสังคมตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องภายใต้ ๘ มาตรการสำคัญ คือ การป้องกัน การสกัดกั้น การปราบปราม การเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงเครือข่ายในพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพในการรับแจ้งข้อมูลข่าวสาร การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแบบบูรณาการ และการประชาสัมพันธ์ แต่อย่างไรก็ดี สถานการณ์การค้ามนุษย์เป็นปัญหาสำคัญและยังคงมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

อีกทั้งประเทศไทยยังคงมีสถานะทั้งเป็นประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศปลายทาง ในการค้ามนุษย์ ดังนั้น เพื่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ผลเป็นรูปธรรม จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ ดังนี้

๑. ในระยะสั้น เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการกำหนดมาตรการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อสอดคล้องกับภารกิจของตนตามนโยบายของรัฐบาลแล้ว จึงควรมีหน่วยงานกลางที่จะ ประเมินและติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

๒. รัฐบาลจะต้องให้การสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ทั้งทางด้านนโยบายที่จะต้องกำหนดให้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ รวมทั้งทางด้านงบประมาณจะต้องมีการจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

๓. จัดชุดเฉพาะกิจในการวิเคราะห์และพัฒนากลยุทธ์หรือเทคนิควิธีในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีความทันสมัยและเท่าทันต่อการกระทำความผิดทุกรูปแบบ รวมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความรู้และความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมาย

๔. ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้มีความเท่าเทียมกันตามหลักสิทธิมนุษยชนสากลบนพื้นฐานการได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๕. ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการค้ามนุษย์ ทั้งทางวินัย แพ่งอาญา อย่างเด็ดขาด เพื่อมิให้กลุ่มขบวนการค้ามนุษย์มีช่องทางในการกระทำความผิดในเรื่องดังกล่าว

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ/บทความ

- กรมการปกครอง. (๒๕๕๘). คู่มือปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ : สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (๒๕๕๓). นโยบาย ยุทธศาสตร์ และ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๙). กรุงเทพฯ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงมหาดไทย. (มกราคม ๒๕๕๙). “แผนปี’๕๙ มหาดไทยเดินหน้าปราบค้ามนุษย์อย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง พร้อมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเฝ้าระวังแจ้งเบาะแสผ่านศูนย์ดำรงธรรม”. วารสาร จดหมายข่าวมหาดไทย, ๒(๘). หน้า ๒.
- วีระ โลจายะ. (๒๕๒๓). กฎหมายสิทธิมนุษยชน. ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : วิศตอรี.
- นพนิธิ สุริยะ. (๒๕๓๗). สิทธิมนุษยชน. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (๒๕๔๕). สิทธิและเสรีภาพ. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๕๘). การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ : วาระ แห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (๒๕๕๐). สิทธิมนุษยชน. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ภิรมย์ ศรีประเสริฐ. (๒๕๕๑). ปัญหากระบวนการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชัย ศรีรัตน์. (๒๕๔๘). แนวคิดและพัฒนาการของกฎหมายสิทธิมนุษยชน. นนทบุรี : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

กฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศ

ประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล

ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)
 พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to
 Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and
 Children)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)
 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กติการะหว่างประเทศว่าด้วย
 สิทธิพลเมือง (International Convention on Economic, Social and Cultural Rights –
 ICESCR)

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International
 convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination – CERD)

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination
 of All Forms of Discrimination against Women)

อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการทารุณกรรม ตลอดจนการปฏิบัติหรือการลงโทษ
 ที่ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ (Convention against Torture and Other Cruel,
 Inhuman or Degrading Treatment or Punishment – CAT)

เอกสารอื่นๆ

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ กำหนด
 มาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว
 ระยะที่ ๑ เป็นการชั่วคราว

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จัดตั้ง
 ศูนย์ดำรงธรรม

หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เรื่อง
 แนวทางการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔